Zaterdag 14 Augustus 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3978

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Bommen op Wiener Neustadt

Liberators uit het Midden-Oosten vliegen 3700 kilometer voor het doen van de aanval op Oostenrijks gebied.

Duitse ontruiming van Sicilië in volle gang.

Randazzo, Riposto, Giarre, Mila en Floresta in Geallieerde handen.

GENERAAL DEVERS OVER INVASIE.

Luitenant Generaal Jacob Devers, Bevelhebber van de Noordamerikaanse strijdkrachten in het Europese krijgsgebied, zeide tot de geslaagden van de kaderschool, dat de dag zal komen waarop de Geallieerden „deze smalle wateren zullen oversteken en den vijand treffen met alle kracht waarover wij beschikken". Hij verklaarde: „De invasie zal voortduren tot nazie-Duitsland een dode bladzijde is in de geschiedenis en de nazie-legers zich onvoorwaardelijk hebben overgegeven".

Devers voer voort: „Wanneer men een beroep op U zal doen kan niet gezegd worden. De Duitse oorlogsinspanning wordt verlamd. De oorlog wordt naar den vijand gebracht door onze 8e luchtmacht bij dag en door de Royal Airforce 's nachts. En dag op dag, week op week wordt hij opgevoerd." (Londen, (AP) 13.8).

HEVIGE SCHADE IN ROME TOEGEBRACHT.

Officieel wordt bekend gemaakt, dat de Noordamerikaanse bommenwerpers hevige schade aan de twee rangeerterreinen in Rome hebben aangericht, niettegenstaande het krachtige verzet van vijandelijke gevechtsvliegtuigen. Geen enkel vliegtuig ging verloren van de aanval.

Men gelooft, dat de grootste ontploffing het gevolg was van een zware bomtreffer op een olie-opslagplaats. De hevigste afstraffing werd toegebracht aan de rangeerterreinen van Littorio, welke werden aangevallen door twee golven van Mitchells en drie golven van Marauders. De achterste toestellen zagen grote vlammenschitsen omhoog schieten door de rook.

Van 40 tot 50 vijandelijke jagers poogden de aankomende Noordamerikaanse luchtvloot aan te vallen. 5 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield. De leden der bemanningen meldden, dat zij een reeks ontzaggelijke ontploffingen zagen, waarvan de rook opsteeg tot een hoogte van meer dan 900 meter.

De loodsen voor locomotieven en herstellingswerkplaatsen werden herhaaldelijk getroffen. Een vijandelijk rookgordijn onttrok enkele delen van de rangeerterreinen van San Lorenzo aan het oog. Meer dan 500 ton aan bommen werd geworpen.

De aanval werd uitgevoerd door de strategische luchtmacht onder bevel van Doolittle en met uitzondering van een zorgvuldige voorbereiding der bemanningen, verschilde hij op generlei wijze van Geallieerde bombardementen op andere Italiaanse steden. De navigators, waarvan velen deelnamen aan de aanval van Juli, ontvingen instructies om niet over kerken, kustbouwwerken of historische monumenten te vliegen. Den bombardiers werd verboden hun bommen vrij te laten tenzij het zicht hen er absoluut zeker van maakte, dat zij het doel goed in het vizier hadden.

De gevaren van het afweervuur en gevechtsvliegtuigen waren groter omdat de vijand er haast zeker van was, dat de rangeerterreinen en vliegvelden de enige doelen zouden zijn. De terugkerende vliegers deelden dan ook mede, dat zij geen enkele bom buiten de doelgebieden zagen vallen. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 13.8).

DE AANVAL OP MILAAN.

Frank Brutto seint van de Zwitsers-Italiaanse grens:

De Britse luchtaanval op de industrie-stad Milaan wordt door de nieuwsbladen van die stad beschreven als de „hevigste" van deze oorlog waarbij in alle delen van de stad vernieling aangericht werd. Het alarm klonk kort na middernacht en het alles veilig werd niet eerder dan om 2 uur gegeven.

De bommenwerpers trokken in golven over de stad en werden ontvangen door het meest intensieve afweervuur dat ooit door de luchtdoelbatterijen van Milaan werd opgeworpen. In Chiasso, een Zwitserse stad aan de Italiaanse grens, kon men het krijgsrumoer horen. Duidelijk kon men 2 vliegtuigen brandend zien neerstorten, terwijl de hele lucht in gloed gezet werd door de brisant- en brandbommen.

De bladen van Milaan beweerden, dat een der torens van de beroemde cathedraal van de stad getroffen werd. Voorts werd gezegd, dat het bekende Palazzo Marino op het Piazza della Scala, raadhuis der gemeente, tot de grond afbrandde.

Ook werd gezegd, dat gehele huizenblokken met de grond gelijk werden gemaakt en men gelooft, dat het aantal slachtoffers zeer groot is. Een bom zou de beroemde fontein op het Piazza Fontana vernield hebben alsook het Fontana Hotel.

Het station voor de electrische spoortrein werd vernield en ook het hoofdspoorwegstation werd getroffen (Aan de Zwitsers-Italiaanse grens, (AP) 13.8).

NIEUWE VREDESBETOGINGEN IN MILAAN.

Nieuwe betogingen tegen de oorlog ontstonden in Milaan na de hevige nachtelijke aanval van de Royal Airforce. Het leven in de stad is haast lamgelegd en troepen patrouilleren door de straten. Men verwacht, dat het aantal slachtoffers veel groter zal zijn dan bij de vorige aanvallen. (Italiaans-Zwitserse grens, (AP) 13.8).

DE SLACHTOFFERS IN ROME EN TERNI.

Het Italiaanse communiqué, gelijk uitgezonden door Radio-Rome, deelde mede, dat de asstrijdkrachten in defensieve gevechten op Sicilië de eGallieerde bewegingen hinderen. Het aantal slachtoffers in Rome ten gevolge van de laatste aanval werd opgegeven als 218 doden en 570 gewonden. In Terni is het aantal slachtsoffers tengevolge van de laatste aanval gestegen tot 304 doden en 503 gewonden (Londen, (AP) 14.8).

RANDAZZO GENOMEN.

De Geallieerden hebben Randazzo genomen. Deze stad, welke het sleutelpunt was in de gehele Duitse positie op Sicilië, werd bitter verdedigd door uitstekende Duitse troepen tegen de meedogenloze druk van het Britse 8e leger en het Noordamerikaanse 7e leger. De Geallieerden hebben de Duitsers aldus verdreven uit het centrale punt der verbindingswegen voor hun gehele positie in het Noord-Oosten van Sicilië.

De Noordamerikanen stormden Randazzo Vrijdagmorgen binnen uit het Westen en Noorden vlak vóór de Britse strijdkrachten, die uit het Zuiden aanvielen. Men gelooft, dat een groot aantal uitgelezen Duitse grenadiers in het gebied van Randazzo gevat zal worden, hoewel de meesten waarschijnlijk zullen trachten te ontsnappen naar de Oostkust.

De vijandelijke strijdkrachten vluchtten in Oostelijke richting langs de 30 kilometer lange weg naar Taormina. De stoutmoedige opmars der Noordamerikanen voorspelde de ondergang voor de Duitse verdedigers. Tegen het vallen van de nacht waren de Noordamerikanen Donderdag in handgevechten gewikkeld met de nazies aan de rand van de grotendeels verwoeste stad. De Noordamerikanen trokken de stad Vrijdag om 9.35 uur binnen Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 13.8).

WIENER NEUSTADT GEBOMBARDEERD.

Het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Een grote strijdmacht van Liberator bommenwerpers van het 9e Noordamerikaanse legerluchtcorps deed gisteren overdag een geslaagde aanval op de voornaamste fabrieken en montagewerkplaats te Wiener Neustadt ten Zuiden van Wenen.

De aanvankelijke rapporten tonen aan, dat vele bommen vielen in het doelgebied tussen de hangars en fabrieksgebouwen, doch volledige biezonderheden zijn nog niet beschikbaar.

Een ME109 werd neergeschoten tijdens de operaties, waarvan al onze vliegtuigen terecht kwamen. Torpedotreffers werden in de Aegeïsche Zee geplaatst op een koopvaardijschip door Wellingtons van de Royal Airforce. Dit geschiedde in de nacht van 12 op 13 Augustus. Men zag het vijandelijke schip het laatst met de achtersteven omlaag. Van deze en andere verrichtingen keerden al onze vliegtuigen veilig terug." Caïro, (AP) 14.8).

Dit was de eerste aanval op het vroeger Oostenrijkse gebied. Wiener Neustadt is een pas gebouwde stad vlak ten Zuiden van Wenen.

Indien de vliegtuigen van Tripoli opstegen, heeft de rondreis misschien zoveel als 3700 kilometer bedragen. Indien dat het geval is werd de anval op de Ploesti-olievelden — voor wat afstand betreft — overtroffen. (New York, (AP) 14.8).

De Russen bombadeerden Wenen in September 1942, doch de stad werd tot gisteren niet aangevallen door de Noordamerikanen of de Britten (Londen, (AP) 14.8).

WORDT BERLIJN OPEN STAD?

Berichten, die in Bern ontvangen worden, zeggen, dat een belangrijk deel van het Duitse regeringsapparaat van Berlijn naar Wenen wordt overgebracht om veilig te zijn tegen Geallieerde luchtaanvallen [uit de laatste aanval op Wenen blijkt deze veiligheid niet — Red.]. Ook wordt gemeld, dat de nazie-overheden overwegen om hun hoofdstad tot open stad te verklaren in een poging haar te sparen voor het lot dat Hamburg, Keulen, Düsseldorf en andere Duitse steden hebben ondergaan.

Hoewel nog geen beslissing getroffen is, worden vele grote kantoren van de Rijkskanselarij, het Departement van Buitenlandse Zaken, het Hoofdcommando en de Ministeries van Marine, Luchtvaart en Binnenlandse Zaken overgebracht naar Wenen — nog buiten het bereik der Geallieerde bommenwerpers [niet meer! Red.].

Duitse berichten gaven te kennen, dat meer dan 1.250.000 burgers uit een totaal van 4.250.000 reeds uit Berlijn ontruimd zijn (Bern, (AP) 13.8).

ONTRUIMING VAN MILAAN.

De radio van Londen haalde een uitzending van Radio-Rome aan, waarin werd gezegd ,dat door den Praefect van Milaan de biezonderheden zijn voltooid voor de ontruiming van de stad, welke in de nacht hevig getroffen werd door de Royal Airforce (New York, (AP) 13.8).

DUITSERS ONTRUIMEN SICILIË.

Officieel werd gezegd, dat de Duitse ontruiming van Sicilië in volle gang is en dat de overige vijandelijke weerstand thans niet meer is dan achterhoede gevechten, welke de Noordamerikaanse en Britse legers snel overkomen.

Van gezaghebbende zijde werd medegedeeld, dat er niet langer aan getwijfeld wordt, dat het enige doel der Duitsers is om zoveel mogelijk troepen en zoveel mogelijk uitrusting te ontruimen. Een fel verzet om de terugtocht te dekken werd nog geboden door het moede Duitse voetvolk en het geschut, doch de Britten zowel als de Noordamerikanen dringen snel vooruit, vooral in het midden waar de verovering van Randazzo de gehele sector onhoudbaar heeft gemaakt.

Bekendgemaakt wordt, dat eenheden van de 9e Noordamerikaanse divisie en de 78e Britse divisie het eerst in Randazzo binnendrongen. De stad was in vlammen als gevolg van de vernieling, die de Duitsers bij hun terugtrekking in ammunitie-opslagplaatsen en voorraadschuren hadden aangericht.

De Duitse terugtrekking wordt als „ordelijk" beschreven, doch nam in snelheid toe. (Geallïëerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 14.8).

PAUS BEZOEKT GETROFFEN GEBIEDEN.

Zijne Heiligheid de Paus vertrok Vrijdagmorgen ogenblikkelijk na het bombardement op Rome per automobiel uit Vaticaanstad om de getroffen wijken te bezoeken en het volk te troosten in Zijn hoedanigheid als Bisschop van de stad (Chiasso, (AP) 13.8).

BOTSINGEN TUSSEN DUITSERS EN ITALIANEN.

De Britse radio zeide, dat volgens berichten uit Istanbul ernstige botsingen tussen Italiaanse en Duitse troepen in Hellas „de dood van honderd Italiaanse soldaten, waaronder 25 officieren, veroorzaakten".

Er worden ook ernstige botsingen gemeld uit Rhodes en Creta. (New York, (AP) 13.8).

Het nieuws van vandaag.

Wie wil weten waar Winston Churchills bestemming ligt, moet nog enigszinns geduld oefenen. Want tot nu toe werd zijn aankomst na het bezoek aan de Niagara Water Vallen nog nergens bekendgemaakt. In Washington behoorde hij reeds te zijn, indien de speciale trein uit Québec hem daarheen voerde. Maar dit schijnt niet het geval te zijn, omdat President Roosevelt een aparte verklaring uitgaf ter herdenking, dat hij twee jaar geleden met Churchill het Atlantische Handvest afkondigde.

„Vandaag staan wij op de drempel van grote gebeurtenissen in deze oorlog", aldus Roosevelt. „Wij zijn vastbesloten dat wij de algehele overwinning zullen behalen op onze vijanden en wij erkennen het feit, dat onze vijanden niet alleen Duitsland, Italië en Japan zijn; het zijn alle machten van verdrukking, onverdraagzaamheid, onveiligheid en onrechtvaardigheid, die de voortgang der beschaving hebben belet".

President Roosevelt zeide niet welke grote gebeurtenissen verwacht kunnen worden, maar vandaag is er ongetwijfeld reeds genoeg om de gemoederen bezig te houden.

De Russen hebben een nieuw offensief geopend aan het Centrale front en veroverden reeds de stad Spas Demensk, welke iets ten Westen ligt van de lijn Bryansk-Vyazma. Maar ook meer naar het Zuiden zetten de Sovjets hun offensief voort. Bolsjaya Danilovka, op anderhalve kilometer ten Noord-Oosten van Charkov, is reeds in Russische handen en ten Westen van deze stad rukt het Rode leger voort naar Poltava en Sumy.

Dat de Duitse ontruiming van Sicilië in volle gang is werd thans officieel bevestigd en het communiqué van het Italiaanse Hoofdcommando gaf toe, dat „defensieve gevechten geleverd worden om de bewegingen der Geallieerden te hinderen". Randazzo, het verdedigingscentrum in de Etna-linie, is nu in Geallieerde handen, alsook de uiteinden van deze linie. Het 8e leger nam nog Riposto, Giarre en Milo. De Noordamerikanen namen Floresta en Piraino.

Wiener Neustadt, de nieuwe fabrieksstad ten Zuiden van Wenen, werd gisteren overdag door Noordamerikaanse Liberators uit het Midden-Oosten gebombardeerd, zonder dat daarbij een toestel verloren ging. Ook Wenen is dus niet veilig meer, gelijk de Duitsers misschien dachten.

De vier Jubilarissen.

De Hoogeerwaarde Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt O. P.

De Zeereerwaarde Pastoor Laurentius van Rooy O. P.

De Zeereerwaarde Pastoor Constantius Gallé O. P.

De Zeereerwaarde Pater Rector Maurus Hulsman O. P.

Morgen vieren deze Curaçaose Paters hun Zilveren Priesterfeest.

Dat **vier** Paters te gelijk hier hun Zilveren Priesterfeest vieren, is wel iets biezonders. Naar mensenheugenis is dit nog nimmer voorgekomen. Drie was het hoogste en dan, voorzover ik weet, nog niet alle drie hetzelfde feest, zoals nu.

Maar telt **Pastoor Van Rooy** wel mee, die al drie en een half jaar in Nederland is en wie weet hoe lang daar nog moet blijven?

Zo veel slechts mogelijk is, willen en moeten wij hem gedenken, omdat hij in de geest nog in ons midden is en hij naar ons en wij naar hem verlangen. Hij is en blijft **een der onzen**: hij staat nog op de lijst van onze Curaçaose Missionarissen, is tegen zijn wil in Nederland en komt zeker op Curaçao terug.

Daarom willen wij op verzoek van den Hoofdredacteur in dit blad enkele woorden schrijven ter ere van de **vier Jubilarissen.**

Gaan wij in het kort na **1°** waarin zij alle vier hebben uitgemunt; **2°** overeenkomst en verschil van **enigen** hunner; **3°** biezonderheden van **ieder** dezer vier Paters.

I. Algemeen.

Van hen **allen** kunnen wij zeggen, dat zij gedurende die 25 jaren goed en hard, met hart en ziel hebben gewerkt in de wijngaard des Heren, ter ere Gods, tot heil van de zielen, tot culturele vooruitgang van Kerk en Maatschappij in dit Staatsdeel, voor het geestelijk maar ook tijdelijk welzijn van ons volk en allen, die aan hun zorg waren toevertrouwd.

Het zijn vier flinke werkers, die al hun tijd van vroeg tot laat, al die duizenden dagen en tienduizenden uren van die vijf en twintig jaren, goed en nuttig hebben besteed.

Van **alle vier** kan worden verklaard, dat zij in al die jaren geregeld en accuraat hun priesterlijke fuicties hebben geoefend. En dit is zeer prijzenswaardig.

Bedenken wij het Latijnse spreekwoord: Quotidiana vilescunt. Wat dagelijks terugkomt ,verliest zijn waarde, wordt gewoonte en sleur. Op deze algemene regel maken de vier Jubilarissen een loffelijke uitzondering. Hun dagelijkse H. Mis was steeds een vernieuwde oefening van godsvrucht en heilige godsdienst. Mogelijk deed de een deze liturgische plechtigheid iets vluger, de ander precieser, de derde voornamer, de vierde geregeld op een zijaltaar; maar zij allen lazen steeds met godsvrucht en niet uit gewoonte, met heilige bedoeling en niet om stoffelijk belang.

Wie kan de mensen tellen, die zij in die 25 jaren hebben biecht gehoord, raad gegeven, op de goede weg gebracht of gehouden; hoeveel zieken hebben zij bezocht, bediend, tot de dood voorbereid; hoevele zielen danken aan deze Paters, na God, hun geestelijk heil en eeuwige zaligheid, hun redding en behoud, hun terugkeer of vooruitgang op de smalle weg naar het hemels Vaderland!

Dat zij dan allen hun dankbaarheid tonen door een vurig gebed op het feest van deze goede Priesters en voorbeeldige Dominicanen!

Zien wij nu wat van enkelen hunner kan gezegd worden; punten van overeenkomst en verschil, die hen meer typeren, en hen niet alleen van anderen (zoals het bovenstaande), maar van elkander onderscheiden.

II. Meer in het biezonder.

Drie van de jubilerende Paters zijn Nederlanders, **Pater Zeppenfeldt** is een Curaçaoënaar of juister gezegd een Arubaan. De drie Nederlandse Paters hebben hun Vaderland, familie, Nederlandse vrienden en kennissen verlaten; jarenlang heeft de Oceaan hen van hun dierbaren gescheiden; in de laatste jaren heeft de wereldoorlog hen bijna volkomen afgesneden van wie en wat hen bond aan de vaderlandse grond. **Pastoor Van Rooy** heeft ook bijna 25 jaren dit grote offer gebracht en nu is het hem een nog groter offer, dat hij de ellende van Nederland van nabij moet zien en dat de oorlog hem in Nederland van ons gescheiden houdt.

Pater Zeppenfeldt is 7 jaar vóór zijn Priesterwijding in Nederland van zijn Curaçaose familie, vrienden en kennissen gescheiden geweest en heeft nu nog een zuster getrouwd in Nederland van wie hij lange tijd niets meer vernomen heeft.

Zo hebben zij op verschillende wijzen het offer van scheiding van hun dierbaren gebracht.

Andere punten van overeenkomst zijn, dat **Pater Vicarius** en **Pater Hulsman** hoogst ernstige personen zijn, terwijl **Pastoor Van Rooy** en **Pastoor Gallé** meer aan de vrolijke kant staan. De **Paters Zeppenfeldt, Van Rooy** en **Gallé** hebben het tot Pastoor gebracht, terwijl **Pater Hulsman** nooit Pastoor is geweest, maar het wel gebracht heeft tot de ook niet geringe waardigheid van Rector, en niet alleen titulair, maar in volle waarheid en waardigheid.

Een biezonder verschilpunt tussen drie Jubilarissen en **Pastoor Van Rooy** is het volgende:

In de lijst, die een overzicht geeft van hun Priesterleven, lezen wij meermalen de data, waarop zij voor vacantie naar Nederland vertrokken en op Curaçao teruggekomen zijn. Alleen de lijst van **Pastoor Van Rooy** eindigt aldus: Naar Nederland.........9 Maart 1940............

O tragiek van het leven en vooral van dit Priesterleven! Met welke illusies zagen wij hem vertrekken; op een prachtboot en in het vooruitzicht van een prachtreis en een heerlijke vacantie! In de eerste maanden ging het uitstekend en naar wens; niettegenstaande de mobilisatie en hardnekkige geruchten over invasie en oorlog, hield hij goede moed en genoot van zijn vacantie. Maar op de 2 maanden van vreugde en genot, volgden meer dan 3 jaar van droefenis en smart, en wie weet wat hem nog te wachten staat in het vertrapte en geknechte vaderland en hoelang zijn verplichte en ongewenste en verwenste vacantie zal duren.

In zijn brief van Februari jl. spreekt hij zijn verlangen uit, dat er binnenkort een einde kome aan de oorlog, om dan zo spoedig mogelijk „zijn werk op Curaçao te hervatten".

Vóór zijn vertrek heeft hij aan enkele mensen van zijn Parochie medegedeeld, dat hij bij zijn terugkomst het zilveren jubileum van de Parochie samen met zijn zilveren Priesterfeest hoopte te vieren.

Van zijn Priesterfeest schrijft hij in genoemde brief: „Hoe en waar het zal zijn, weet ik nog niet." Zeker zal het ver in de schaduw staan bij het schitterend feest, dat hij in de Parochie van de H. Familie zou hebben gevierd, als hij daar had terug mogen keren. Mogelijk komt er nu niets van wat op feestviering lijkt. Is het niet diep treurig, stemt het ons niet droevig en stemt het onze feestvreugde niet?

Denken wij er niet langer over wijl het toch niet baat, en gaan wij over tot wat er in het biezonder valt op te merken in het Priesterleven van ieder der vier Jubilarissen.

A. De Hoogeerwaarde Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt.

Na gedurende 7 jaar in Nederland zijn voorstudies te hebben gemaakt voor Priesterschap en Missionarisleven, mocht hij naar zijn geliefd Curaçao terugkeren en werd hij geplaatst als Kapelaan van de nieuwe hem onbekende Parochie van de H. Familie. Spoedig werd hij echter overgeplaatst naar Santa Rosa, eerst als Kapelaan, later als waarnemend Pastoor. Nog geen 3 jaar was hij als kapelaan werkzaam, toen hij reeds benoemd werd als Pastoor. Op twee verschillende eilanden en vier verschillende plaatsen is hij Pastoor geweest en hij zou het zeker langer gebleven zijn, als het Hoofdbestuur van de Dominicaanse Provincie in Nederland hem niet had aangesteld tot het hoge ambt van Vicarius Provincialis, d.w.z. Hoofd van de Paters Dominicanen in de Missie Curaçao, waartoe behalve de eilanden van ons Staatsgebied behoort het Frans gedeelte van Sint Maarten en het Franse eiland Sint Barthélémy.

Als Kapelaan, als Pastoor en als Vicarius heeft hij zich getoond een man van strenge principes en ernstige plichtsbetrachting; en vooral als Overste heeft hij blijk gegeven van bestuurstalent, van doortastend ingrijpen en absoluut beslissen; en wist hij zijn rechten te handhaven. Wat hij als recht en goed inziet, moet en zal gebeuren. Hij houdt het heft in handen, niemand die hem beveelt en al zijn onderdanen zijn hem onderdanig. Hij leert en leidt door zijn verstandig woord en stichtend voorbeeld. Hij beveelt alleen uit plicht en draagt zijn zware last met geduld. Hij heeft zijn waardigheid niet gezocht noch begeerd en verlangt niet te worden geëerd: zelfs zijn Priesterfeest had hij ongemerkt willen laten voorbij gaan. In zijn eenvoud is hij goed en gelijk voor allen.

Dat hij nog menig jaar onze Overste moge bijven. Schenke God hem de kracht en de genade om zijn zware taak met liefde en voldoening te vervulling.

B. Pastoor Laurentius van Rooy.

Nog geen 6 weken was hij op Curaçao toen hij reeds benoemd werd als kapelaan van de Kathedrale kerk en tevens President van de Sint Jozef Gezellen-vereniging. Dit laatste vooral was geen geringe taak. Zonder kennis van volkstaal en volksgebruiken, moest hij als Gezellen-Vader optreden en deze club, die nog wankel stond, in stand houden en leiden. Maar zo vlug en goed heeft hij er zich ingewerkt, dat de club niet in het minst achteruit is gegaan, maar onder zijn bestuur zelfs gebloeid heeft.

Na twee en een half jaar moest hij met Pater Gallé omruilen en werd hij Kapelaan van Pietermaai, waar hij de harten van velen won door zijn vriendelijk gelaat en innemende manieren. Nog meer succes had hij daarna als Pastoor van Kralendijk (Bonaire), waar hij gedurende 4 jaar de reeds bloeiende Parochie tot nog grotere bloei en volmaaktheid bracht. Hij had gedacht en gehoopt daar tot aan zijn vacantie te kunnen blijven. Het laatste jaar voor zijn vacantie werd hij overgeplaatst naar Curaçao als Pastoor van de H. Familiekerk.

Een troost was het voor hem, dat hij daar waarschijnlijk terug zou komen. En daarop rekende hij ook gedurende zijn vacantie: want hij bedelde zoveel bijeen aan kostbare kerkelijke sieraden en gewaden, dat hij bij zijn terugkomst daarvan in de Pastorie van San Mateo een tentoonstelling kon houden.

Hoe prachtig en krachtig hij 11 jaren lang voor de Parochie en de Kerk van de H. Familie heeft gewerkt, daarvan kan ik getuigen en openlijk verklaren, met het grootste genoegen en de meeste voldoening met hem te hebben samengewerkt.

Alles wat er mooi en goed is in de kerk en het kerkelijk leven van deze Parochie, is voor een groot gedeelte zijn werk. Hij heeft daartoe grote schulden gemaakt, maar hij heeft ervoor gezorgd — en dat was zijn eer en genoegen — dat alle schulden waren afgelost, toen hij weer op vacantie ging.

Geen Pastoor heeft zo lang en zo veel en zo goed voor de Parochie van de H. Familie gewerkt als de onvergetelijke en algemeen beminde Pastoor Van Roo.

God geve, dat hij, zoals hij zelf hoopt en verwacht, spoedig terugkere in ons midden om „zijn werk te hervatten".

C. Pastoor Gallé heeft weinig tijd en gelegenheid gehad om iets wat biezonder de aandacht trekt te verrichten. Daarenboven is het niet zijn karakter en ligt het niet in zijn lijn, aan de openbare weg te timmeren. Hij is wat men noemt een stille werker. Maar in alle eenvoud en bijna in het geheim heeft hij ontzaggelijk veel goed gedaan.

Dikwijls is hij verplaatst, maar steeds om redenen buiten hem om, zodat hij werkelijk het slachtoffer werd van de omstandigheden. Hoe onaangenaam dit telkens verhuizen ook was, hij heeft zich iedere keer met voorbeeldige opofferingsgeest onderworpen. Telkens begon hij weer met nieuwe moed en heilige ijver.

Overal waar hij heeft gewerkt als Kapelaan, nog meer als Pastoor en heel in het biezonder als Pastoor van Pietermaai, heeft hij zich getoond een waardige navolger van den Goeden Herder. Ook hij kende en beminde zijn schapen, ging ze na en zocht de verloren schapen op, en nam iedere gelegenheid te baat om als een Vader met zijn kinderen te spreken. Het goede voor te houden, de in Pargevaren te waarschuwen en tot het beoefenen van Christelijke deugden en goede werken aan te sporen.

Zijn gevoelig woord, zijn vriendelijke glimlach, zijn gullen lach, zijn oprecht medeleven in vreugd en smart van zijn parochianen, maakte hem overal en vooral waar hij langer mocht blijven, zeer geacht en zeer bemind. Zo spoedig en zo sterk hechtten verschillende mensen aan hem als aan hun goeden Herder en Vader, dat zij hem nog zochten nadat hij hen reeds lang had moeten verlaten.

Materieel werk heeft hij, waar het nodig was, ook verricht, vooral in de laatste 10 jaren: onder de grond in de stad, boven de grond buiten op Santa Rosa. In de kerk van Pietermaai heeft hij de houten vloer door een stenen vervangen; in de kerk en pastorie van Santa Rosa heeft hij veel verbeteringen en verfraaiingen laten aanbrengen.

God geve hem nog vele gelukkige en vruchtbare jaren in ons Missiegebied.

Pater Maurus Hulsman heeft de eerste 8 jaren van zijn Priesterleven in Nederland doorgebracht als Kapelaan te Rotterdam, Amsterdam en Tiel. Van zijn werk in Nederland is mij niets biezonders bekend, maar zijn persoon kennende, kunnen wij met zekerheid zeggen, dat hij daar goed en degelijk werk heeft verricht.

Reeds vóór zijn Priesterwijding was hij bekend om zijn eruditie, belezenheid en algemene ontwikkeling. In het klooster te Huissen was een prachtige verzameling van vlinders, torren en munten. Jarenlang heeft hij de zorg daarvoor gedragen. Vakkundigen en professoren, die zijn museum bezochten, die hij rondleidde en op biezonderheden wees, stonden versteld over zijn uitgebreide en nauwkeurige kennis en bleven gaarne met hem in connectie, en correspondentie. Nog kan hij interessante verhalen doen over de dierenwereld en natuurlijke historie. En zoals hij vroeger met professoren over biologie sprak, zo kan hij nu met de Heren Doctoren over geneeskunde wetenschappelijke gesprekken voeren.

Over zijn journalistieke eigenschappen en zijn verdienstelijk en vruchtbaar werk aan onze courant de „Amigoe di Curaçao" uit te weiden, laat ik voor meer bevoegde.

Zijn grootste roem heeft hij echter verworven als Rector van het Hospitaal Sint Elisabeth. Niet alleen het geestelijk en tijdelijk heil van zusters en pati nten, maar ook de vooruitgang, uitbreiding en modernisering van het hospitaal ging hem ter harte. (Wat) hij in die nauwelijks 7 jaar (waarvan 4 oorlogsjaren) bereikt heeft, is wonderbaar. Wat hij in die tijd heeft verricht ten bate van het hospitaal, ten gerieve van de zusters, tot voordeel van de zieken, is boven alle lof verheven.

Enkele van de voornaamste verbeteringen mogen hier vermelding vinden:

Onder zijn bestuur en door zijn toedoen kwam er een nieuwe schitterende entree met verbinding tussen Oost- en Westvleugel een laboratorium, een moderne operatiezaal, een aparte operatiekamer voor oog, neus en keel, een nieuwe ruime apotheek, een kinderpaviljoen en een nieuwe oude-vrouwenafdeling, voor keuken en washuis werden moderne machines aangeschaft, twee personenliften, een koelkamer, frigidairs, electrische bakoven; verder voor geneeskundige behandelingen verschillende moderne toestellen en apparaten, alles up to date, zodat het hospitaal Sint Elisabeth niet alleen een der meest bezienswaardigheden, maar zelfs een der grootste attracties van Curaçao is geworden voor de lijdende mensheid van Midden- en Zuid-Amerika.

Maar meer dan al het genoemde, verdient aller aandacht en bewondering de nieuwe prachtkapel, die Pater Rector Hulsman heeft laten bouwen en inrichten naar eigen ontwerp en ideeën en waarvoor de zusters op de eerste plaats maar ook alle katholieke patiënten, die er kracht en troost vinden, hem innig en eeuwig dankbaar blijven.

Het gehele hospitaal zoals het door hem is verbeterd en uitgebreid, is voor hem geworden een „monumentum aere perennius" als een marmeren standbeeld, dat zijn roem zal verkondigen tot in lengte van dagen en jaren.

Ten slotte verzoek ik allen, die deze korte schets van de 4 Jubilarissen hebben gelezen, wat er natuurlijkerwijze aan ontbreekt, te willen aanvullen door een vurig gebed voor onze feestelingen; dat God hen zegene, met goud krone en hen eenmaal schenke de onverwelkbare kroon van het hemels geluk.

p. fr. Rafael Bührs O.P.

* * *

De Redactie is Pater Bührs zeer erkentelijk, dat deze in haar verzoek heeft willen treden om een herdenkingsartikel voor het viervoudig jubileum te schrijven. Wij menen, dat niemand het beter had kunnen doen en zeker niet pittiger en karakteristieker. Slechts iemand met zoveel Curaçaose jaren achter zich als Pater Bührs kon het, temeer, daar deze Pater drie van de vier jubilarissen persoonlijk heeft medegemaakt in een tak van zielszorg. Rest der Redactie dus slechts haar welgemeende wensen en gebeden te paren aan hetgeen Pater Bührs als wens heeft uitgesproken. Doen wij dit ten aanzien van Pater Van de Veen Zeppenfeldt, dien de Redactie zo goed kent, omdat zijn kantoor juist tegenover dat der Redactie gelegen is en met wien zij daardoor wel gelegenheid heeft nog eens een blik van goede verstandhouding te wisselen, — doen wij dit ten aanzien van Pastoor Gallé en Pastoor Van Rooy, in biezondere mate wil de Redactie Pater M. Hulsman O. P. complimenteren met deze dag. Want ofschoon het getal 13 geacht wordt het getal des ongeluks te zijn, is dit zeker niet bewaarheid aan den dertienden Redacteur „van de „Amigoe di Curaçao": Pater Maurus Hulsman O. P., die van Mei 1931 tot November 1940, bijkans 10 jaren de leiding had van ons blad. Want van de 13 redacties, die ons zijn voorgegaan, behoren die welke onder leiding stonden van de Paters Wahlen, Verriet en Hulsman, zeker tot de bekendste en de beste: Pater Wahlen, die het blad aantrekkelijk wist te maken tot ver buiten onze grenzen door zijn Curaçaose artikelen, Pater Verriet die zijn sociale denkbeelden hierin uiteen zette en Pater Hulsman, met wien feitelijk de eerste vak-journalist aan de courant kwam, zelf geboren en getogen uit een journalisten-familie — een broeder van den jubilerenden priester, hoofdredacteur van het door de nazies opgeheven Het Noorden, is gijzelaar en een andere broeder is bij de Gooi - en Eemlander —, zelf enige jaren redacteur van De Waalbode. Onder Pater Hulsman heeft het blad zich kunnen ontwikkelen in de richting van nieuwsblad, hetwelk met het door Pater Hulsman voorbereide dagblad voltooid is geworden. Pater Hulsman heeft de „Amigoe di Curaçao" gemaakt tot wat dit blad is. Onder zijn leiding bestond de „Amigoe di Curaçao" een halve eeuw, ter gelegenheid waarvan Pater Hulsman onderscheiden werd als Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Dat was in 1933. Twee jaar later heeft Pater Hulsman het zover weten te brengen, dat de „Amigoe di Curaçao" tweemaal per week ging verschijnen. Het is vooral ook aan het initiatief van Pater Hulsman te danken, dat tot de uitbreiding in dagblad-vorm werd besloten, een streven, dat op 1 Maart 1941 verwezenlijkt kon worden. De 10 jaren, dat de Rector van het Sint Elisabethsgasthuis de leiding van de courant had, is de „Amigoe di Curaçao" geworden wat hij is en het is slechts onze wens de traditie van Pater Hulsman voort te zetten. Wij hopen daarbij nog lange tijd van de belangstelling, de „tips" en de adviezen van Pater Hulsman te mogen profiteren.

Pastoor Antoninus van de Veen Zeppenfelt O.P.: Geboren te Oranjestad, Aruba 11 October 1891; geprofest in Ord. Praed. 23 September 1912; Priester gewijd te Utrecht 15 Augustus 1918; aankomst op Curaçao en Kapelaan San Mateo 8 Juni 1919; Kapelaan Santa Rosa 5 Augustus 1919; waarnemend Pastoor Santa Rosa 7 April 1921; Pastoor Montaña 11 Mei 1922; Kapelaan Santa Rosa 12 April 1923; Pastoor Janwé 20 Januari 1924; Pastoor Santa Cruz 6 Maart 1928; Pastoor Oranjestad, Aruba, 19 September 1928; Vicarius Provincialis 13 Juli 1936; naar Nederland 7 Mei 1938; terug op Curaçao 4 October 1938.

Pastoor Constantius Gallé O.P.: Geboren te Schiedam 27 Augustus 1892; geprofest in Ord. Praed. 23 September 1912; Priester gewijd te Utrecht 15 Augustus 1918; op Curaçao aangekomen en assistent te Pietermaai 13 September 1919; Kapelaan St. Anna 24 April 1922; Kapelaan Santa Maria 3 October 1922; Pastoor Santa Maria 19 Juni 1923; Pastoor Marigot (Sint Maarten) 10 April 1924; Pastoor Rincón 30 Mei 1925; Pastoor Santa Cruz 12 April 1926; naar Nederland 15 Maart 1928; terug op Curaçao 12 April 1929; Pastoor San Mateo 12 April 1929; Pastoor Montaña 8 Mei 1930; Pastoor Pietermaai 4 October 1933; naar Nederland 7 April 1939; terug op Curaçao en Pastoor te Santa Rosa 13 April 1940; Pastoor te Jandoret 16 Februari 1942.

Pater Maurus Hulsman O.P.: Geboren te Zwolle 23 Juni 1891; geprofest in Ord. Praed. 23 September 1912; Priester gewijd te Utrecht 15 Augustus 1918; Kapelaan te Rotterdam, Amsterdam en Tiel aankomst op Curaçao en Kapelaan San Mateo 4 November 1926; Redacteur „Amigoe di Curaçao" 22 April 1931; naar Nederland 27 April 1933; terug op Curaçao (San Mateo) 10 October 1934; Rector van Sint Elisabethsgasthuis 18 Juni 1936 (waarnemend), 18 October 1936 (vast).

Pastoor Laurentius van Rooy O.P.: Geboren te Gemert 2 Maart 1893; geprofest in Ord. Praed. 23 September 1912; Priester gewijd te Utrecht 15 Augustus 1918; aankomst op Curaçao en assistent San Mateo 13 September 1919; Kapelaan St. Anna 23 October 1919; Kapelaan Pietermaai 24 April 1922; Pastoor Kralendijk 19 September 1924; Pastoor San Mateo 16 April 1928; naar Nederland 13 April 1929; terug op Curaçao en San Mateo 7 Mei 1930; naar Nederland 9 Maart 1940.

CURAÇAO

DE PRIESTERFEESTEN.

Ter gelegenheid van zijn Zilveren Priesterfeest zal de Pater Vicarius Provincialis, Pater Antoninus van der Veen Zeppenfeldt O. P. as. Zondag om 9 uur een plechtige Heilige Mis opdragen in de Pro-Cathedraal van Sint Anna. Hij zal geassisteerd worden door de Pastoors Martinus van den Elsen O. P., Theodorus Exler O. P. en Clemens D. van der Looy O. P.

Verder zal Pater Van de Veen Zeppenfeldt pontificale assistentie krijgen van Z.H.E. Mons. Petrus I. Verriet O. P.

Van 11 tot 12 uur is er receptie op de pastorie van Sint Anna.

Op Jandoret zal de Jubilaris Pastoor Constantius Gallé O. P. om 9 uur een plechtige Heilige Mis opdragen. Als assistenten zullen hem dienen Pastoor Antoon Schipper O. P. Pastoor Henricus Penninx O. P. en Pastoor Petrus D. Elie O. P.

Ook Pastoor Gallé O. P. houdt een receptie van 11 tot 12 uur op zijn pastorie.

In de Kapel van het Sint Elisabethsgasthuis zal er ook feest zijn.

De Rector Maurus Hulsman O. P. viert as. Zondag zijn zilveren Priesterfeest. In verband hiermede zal hij om 7 uur een plechtige Heilige Mis opdragen in de Kapel van het Sint Elisabethsgasthuis. Pater A. Volk O.P. en Pater Willibrordus Barbanson O. P. zullen den Rector assisteren.

Buiten de gewone receptie van 11 tot 12 uur, zal de Rector Maurus Hulsman een bizondere receptie houden voor dokters van 12 tot 12.30 uur.

RECEPTIE FRATER LUCIUS.

Herinnerd wordt aan het Gouden Kloosterfeest van den populairen jeugdvriend Frater Maria Lucius, oud-directeur van Scherpenheuvel, welk feest morgen gevierd wordt. Zondagmiddag van 16.30 tot 18 uur is er receptie op het St. Thomas-college.

PERSONALE.

Hedenmorgen ontving de Heer Amado Römer zijn laatste twee kleinere wijdingen. In verband hiermede hield Z.H.E. Mons. Petrus I. Verriet O. P. een preek, waarin Monseigneur Verriet den Heer Amado Römer feliciteerde en de aanwezigen aanspoorde om veel te bidden voor laatst genoemde.

VERENIGINGSNIEUWS.

Zondagavond 15 Augustus as., zal de wandeltocht van de Sint Aloysius Kring plaats vinden. Start vanuit het clubgebouw San José Pietermaai om 19.30 uur precies.

„HET NIEUWS".

„Het Nieuws" van Paramaribo is heden in de St. Augustinus boekhandel te koop.

VERLAGING TELEGRAMTARIEVEN.

De Gouvernementspersdienst meldt ons:

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft besloten met ingang van 16 Augustus as. het telegramtarief van Curaçao naar New York te verlagen. De bedragen zijn thans:

volbetaald	ƒ 1.09	per woord
code	„ 0.654	per woord
uitgesteld	„ 0.545	per woord
NLT	„ 0363	per woord

Zij zullen met ingang van 16 Augustus worden:

volbetaald	ƒ 0.80	per woord
code	„ 0.48	per woord
uitgesteld	„ 0.40	per woord
NLT	„ 0.27	per woord
pers	„ 0.20	per woord

De verandering is mede een gevolg van het streven naar samenwerking met de Regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika, die van de verlaging der tarieven een vergemakkelijking van het telegraafverkeer in het Westelijk Halfrond verwacht.

De Landsradiodienst verstrekt gaarne nadere inlichtingen. Men wende zich tot het Radiotelegraafkantoor, Handelskade 18, Telefoon 1300.

K.S.C.

Hedenmiddag om 16 uur finale korfbal voor het kampioenschap 1943 tussen Cito en Bito.

Morgen 15 Augustus, Athletiek wedstrijden voor de junioren en A-klassers. Aanvang dezer wedstrijden om 15 uur.

NEDERLAND.

8 STATENLEDEN SURINAME AFGETREDEN.

Acht leden van de Staten van Suriname zijn afgetreden in verband met verschil van mening met den Gouverneur van Suriname (G.P.D. 14.8).

Op Curaçao heeft zich in 1906 ook een conflict voorgedaan tussen de Koloniale en Gouverneur van Beek en Donk. Alle 13 leden wilden toen aftreden, doch er is een modus gevonden: 6 leden zijn afgetreden, zodat de meerderheid aanbleef en kon doorvergaderen. Toen er 6 nieuwe leden waren benoemd, zijn de overige 7 afgetreden.

In het geval van Suriname is thans wel de meerderheid (8 van 15) afgetreden.

MINISTER BURGER.

Hare Majesteit de Koningin heeft tot Minister zonder portefeuille met speciale opdracht om voorbereidingen te treffen voor Nederlands herstel na de oorlog benoemd Mr. Jacob Albertus Wilhelmus Burger, de eerste tijdens de bezetting uitgewekene, die in het cabinet is benoemd. Mr. Burger is slechts drie maanden geleden, vlak na de ongeregeldheden in Mei, uit Nederland gegaan en heeft dus drie jaren ervaring van leven onder vijandelijke bezetting.

Hij is de jongste Minister, want wanneer hij Maandag zijn ambt aanvaardt, is hij nog vier dagen van zijn 39e verjaardag af. Onmiddellijk na zijn aankomst in Engeland werd hij te werk gesteld aan het Departement van Sociale Zaken. Tegelijk met de afkondiging van zijn benoeming (gisteren), reikte de Koningin hem tegelijk met anderen uitgewekenen het Bronzen Kruis uit. De Koningin sprak enige woorden speciaal tot den nieuwen Minister eindigend met: „Wij allen wensen hem Gods sterkte en zegen toe bij de vervulling van zijn taak."

Mr. J. A. W. Burger is geboren te Willemstad (Noord-Brabant), studeerde rechten te Utrecht en Amsterdam, promoveerde in 1929, oefende van 1930 tot 1943 practijk te Dordrecht. Hij is lid van de S.D.A.P. Ongehuwd. Hij was onder andere directeur van het Zuidhollands bureau voor arbeidswetgeving van het N.V.V. Lid van de synodale commissie der Nederduits den „Elthetho" (blad van de Protestantse studenten) en „Woorden Wereld".

VRESELIJK ONGELUK TE PARAMARIBO.

Te Paramaribo heeft een vreselijke ramp plaats gehad. Bij het afbranden van twee huizen zijn zes kinderen, waarvan het oudste 14 jaar was, van het gezin Rellum (een kind was een pleegkind, en heette Simson), in de vlammen omgekomen. Het huis, waar de brand begon, stond in de Keizerstraat hoek Wanicastraat. Bij de blussingswerkzaamheden werd een man gewond.

SURINAAMSE MISSIE NAAR BRAZILIË.

Een Surinaamse missie zal binnenkort naar Brazilië gaan voor verbetering van de scheepsvaartverbindingen en de bestudering van Brazilië's industriële ontwikkeling en militaire situatie. De missie bestaat uit Administrateur van Financiën Mr. C. C. Liffelie, Directeur van Economische Zaken A. L. van Exel en Majoor C. J. Vink.

MUSSERT BENOEMT.

Mussert heeft tot secretaris van staat voor landbouw en visserij, als opvolger van den gedoden Dr. F. E. Posthuma benoemd, de N.S.B. Burgemeester van Groningen Tammen.

Tevens is als opvolgster van de „eervol ontslagen" Mevrouw De Ruiter van Lankeren Matthes, tot leidster benoemd Mej. Couzy.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **De Geallieerde vloot** zet haar verrichtingen voort langs de Siciliaanse kusten. Bij speurtochten langs de kust van Calabrië en in de Straat van Messina werden geen vijandelijke strijdkrachten ontmoet. Op 11 Augustus werden de vijandelijke stellingen aan de Ooskust aan de rechterflank van het 8e leger beschoten. In de nacht van 11 op 12 Augustus kwamen Britse motortorpedoboten weer in de Straat van Messina. Torpedo's werden afgevuurd op 3 vijandelijke koopvaardijschepen, die de haven van Messina binnenvoeren. Hoewel geen resultaten werden gezien, werd tien minuten later een ontploffing gehoord.

— **Salamaua**, Japans belangrijke luchtbasis aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea, was een rokende puinhoop na een vernietigende aanval van 45 minuten waarbij 177 ton aan bommen geworpen werd uit Liberators, Vliegende Forten en Marauders. De wrakstukken liggen over een afstand va nanderhalve kilometer langs de waterkant op het lange schiereiland, waarop Salamaua ligt en dat uitsteekt in de Huon Golf. Het grote vliegveld, op 3 kilometer het land in, was het toneel van uitgebreide schade. Ook het dorp Kela aan de overzijde van Salamaua aan de baai, was gedekt door rook en stof. Noordamerikaanse en Australische woudvechters bevinden zich nog slechts 8 kilometer ten Zuiden van Salamaua te Bobdubi. Op Nieuw Georgië zijn de Noordamerikaanse troepen thans binnen de 5½ kilometer van de haven van Bairoko. En intussen zetten de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten haar aanvallen voort op de vijandelijke bases te Kahili op Bougainville en Vila op Kolombangara.

— **Berichten uit Washington**, volgens welke Anthony Eden naar Canada gaat om deel te nemen aan de Engels-Noordamerikaanse besprekingen, werden in Londen uitgelegd als een aanwijzing, dat de Geallieerden de politiek gaan vaststellen over de behandeling van het volk in de aslanden, in de vazallanden en in de bezette landen.

De Staten — vergadering van Donderdag.

Een Nabeschouwing.

Over het algemeen zijn de Staten van Curaçao bekend om hun rustige wijze van optreden. Over het algemeen worden er maar geen heftige politieke discussies gevoerd en is er van parlementaire strijd weinig sprake. De geciviliseerde Latijnse invloed van het geslacht, waaruit de leden-landskinderen gesproten zijn, is hiervan de gelukkige oorzaak. Niet dat het niet prettig zou zijn eens een fermer woord te horen, hoe lastig het ook is in een kleine maatschappij als de onze, ferme woorden te spreken.

De, men zou bijna zeggen, *familiale* sfeer, waarin wij leven, maakt dit onmogelijk. Bovendien leveren de meestal te weinig principiële en zich in détails verliezende beschouwingen in de regel weinig of geen stof voor heftigheid. Pleit dit op zichzelf voor de homogeniteit van onze volksvertegenwoordiging, in oorlogstijd dienen de leden van de Staten te beseffen, dat zij practisch de enigen zijn, die vrijelijk critiek kunnen oefenen. Want het is helaas zo, dat de publieke opinie steeds meer tot de overtuiging schijnt te komen, dat critiek verboden is. In vele kringen, met name in de plaatselijke pers, begint men beschroomd — om geen sterker woord te gebruiken — te worden zich vrijelijk te uiten, ook al weet ieder dat dit **theoretisch** geoorloofd is. Wij menen, dat de twee voornaamste oorzaken hiervan zijn: 1) de klein-steedse allure van de overheidsinstanties, welke slechts bejubelende critiek dulden en zelfs deze wordt nog weer onmogelijk gemaakt door het feit, dat deze instanties elkander het licht in de ogen niet gunnen, 2) de oorlog, welke schijnt mede te brengen, dat al wat de militaire overheid doet a priori goed moet worden genoemd.

Het „ruw omgaan" met geld en het officiershuis Nieuwediep.

Uit het verslag van de Statenvergadering in ons blad van gisteren blijkt, dat er een kentering ten goede is gekomen. Statenlid William R. Plantz heeft zich al meermalen doen kennen als iemand, die puntig weet te spreken. En gedocumenteerd naar voren komt. Toen hij gewaagde van „het ruw omspringen" met geld door het Gouvernement, was hij spreekbuis van de bevolking. Wij zijn de laatsten om te zeggen, dat òf de Heer Plantz òf de Heer Hoogeveen in zijn geestig antwoord gelijk had. Het feit is er, dat men **de indruk** van „ruw omspringen" heeft en het zal zaak zijn — de Heer Hoogeveen kon helaas niet op alles antwoorden — dat hierin verder worde getreden. Immers, afgezien of het zo is, iedereen spreekt over het „ruw omspringen" met geld en het Curaçaos gerucht groeit als een sneeuwbal of om een meer tropische beeldspraak te zoeken als een cactus. En, ook al nemen wij, gezien de kundige leiding van de betrokkenen, aan dat de algemene opinie in dezen onjuist is, het is in het landsbelang, dat ook vermeende grieven worden weggenomen

Wat het officiershuis Nieuwediep betreft: de pers is kort geleden aldaar uitgenodigd en zodoende kunnen wij uit eigen waarneming getuigen, dat naar onze mening dit huis niet weelderig is ingericht. Het ziet er netjes uit, er is ontzettend veel verbouwd, maar van overdaad of „ruw omspringen met geld" kan zeker niet gesproken worden. De pers heeft alle kamers, ook de privé-kamers van de officieren, behalve het aparte huis van den Schout bij Nacht, kunnen bezichtigen.

Wij menen dus, dat het gerucht als zou Nieuwediep te weelderig zijn ingericht, ongegrond is. Maar wij vragen ons af, waarom de Schout bij Nacht niet ter plaatse de Statenleden zelf tot een bezoek heeft uitgenodigd! Inderdaad, de Schout bij Nacht heeft gelijk, dat de Staten geen contrôle hebben over de rijksbegroting en dat als zij contrôle hadden om het feit, dat Curaçao zelf bijdraagt, zij ook contrôle zouden hebben op andere plaatsen waar het Koninkrijk opereert: Kaap de Goede Hoop, Australië e.d. Dat is zo. Wij zouden hierbij twee dingen willen opmerken: 1) is het niet meer dan normaal, dat de Statenleden onwillekeurig het oog laten gaan over wat zij in eigen omgeving zien gebeuren en dat zij ook al hebben zij dan geen contrôle, toch zeker wel au serieux in hun belangstelling mogen worden genomen, 2) de Rekenkamer, die deze controle op de rijksbegroting oefent is een ambtelijk instituut, dus van geheel andere aard dan een volksvertegenwoordiging. Of moeten wij aannemen, dat al wat de militaire overheid doet, a priori goed is? Er is nu eenmaal geen parlement, dat zich over de rijksbegroting uitspreken kan; de enige twee instanties, die wij nog hebben, zijn de Staten van Curaçao en Suriname. Het lijkt ons buitengewoon goed, dat die — ook al hebben zij dan geen beslissende contrôle — zich uitspreken. Het feit, dat de regering in Londen zonder parlement regeren moet, heeft reeds vaker kwade gevolgen gehad. Of is er dan niemand, die over wat de militairen doen, mag spreken? Dat onze militairen dan maar eens de debatten uit het Britse parlement nalezen mochten. Nogmaals, het gaat er niet om of Nieuwediep weelderig is of niet, wij menen zelfs, dat de Schout bij Nacht gelijk heeft en dat het niet weelderig is, maar het gaat erom, of er dan niemand meer mag spreken, wanneer een soldaat wat doet.

Handiger was in een soortgelijk geval Colijn, toen deze indertijd eens aangevallen werd om zijn „vele huizen". De Kamerleden hadden daar evenmin contrôle op te oefenen, nog sterker: zij hadden met de privé-aangelegenheden van Colijn niets te maken. Colijn zei dit evenwel niet, maar noemde de huizen op die hij had en vroeg of de betrokken vragensteller — die natuurlijk met een mond vol tanden stond — soms de adressen ook wilde hebben teneinde ze te gaan controleren.

Economische ontwrichting door de Schutterij.

Bij de beraadslagingen betreffende de wijziging van de schutterijlandsverordening heeft Frederik A. Vromans een betoog gehouden, waarin hij zeide, dat „de economische ontwrichting zich aankondigt". Wij zouden het liever sterker hebben uitgedrukt: zij is er. In het grote bedrijf waarvan de Heer Vromans de spreekbuis is — een groot bedrijf, dat politiek is, op zichzelf al een type — bemerkt men dit niet zo, omdat de oorlogvoering het nodig maakt, dat er hoe dan ook steeds in arbeidskrachten worde voorzien.

Is de schutterij een opvoedings-instituut?

De Heer Vromans bezag twee factoren in de schutterij: volksopvoeding en in oorlogstijd weerbaarheid.

Dit is vreemd. Of er van de opvoedende kracht van de schutterij kan worden gesproken, weten wij niet. Maar wij vermelden slechts, dat hierin de militaire overheden zelf verdeeld zijn. Wij hebben zeer hoge officieren gesproken, die het ten enenmale ontkennen en anderen, die het onderschrijven voeding te zien. Als men zich op het ven. Evengoed als deze officieren zelf niet weten wat de weerbaarheid der schutterij waard is. Sommigen zeggen: men kan thans de bondgenoten naar huis laten gaan, omdat Curaçao zelf in staat is zich te verdedigen; anderen zeggen, dat de schutters beter naar huis konden worden gestuurd, omdat ze niets waard zijn. Evengoed, als deze officieren ook zelf verdeeld zijn inzake de verduistering en in vele andere aangelegenheden, die thans niet aan bod zijn.

In elk geval lijkt het ons er volkomen naast om in de schutterij in de **eerste plaats** een middel van volksopstandpunt stelt, dat de overheid de volksopvoeding ter hand moet nemen, moet zij een arbeidsdienst oprichten of iets anders, maar geen schutterij. De staatsregeling weet ook in artikel 155 en 156 niets van volksopvoeding.

Iets anders is het òf er soms van de schutterij een opvoedende kracht uitgaat. Als dit zo is, mag men daar dankbaar voor zijn, maar **eerste** doel van de schutterij is zeker niet de volksopvoeding. En als men er volksopvoedkundige bedoelingen mede heeft, dient men, zoals terecht door enkele sprekers werd opgemerkt, het moreel hoog te houden, hetgeen zeker niet het geval is door de uitreiking van enkele centen in plaats van een **volwaardig salaris**, zoals dit bij onze bondgenoten wel het geval is. De schutters zijn immers toch al weerloos.

De moeilijkheden in de schutterij.

Zeer juist lijkt ons wat de Heer Vromans zeide, dat de oorlog niet alleen aan het oorlogsfront gewonnen wordt, maar ook aan het home-front, hetgeen hij zeer aardig vertaalde door **arbeidsfront**. Dit woord geeft weer, waarin wij **allen** op Curaçao ons aandeel en ons offer behoren te brengen voor de te herwinnen vrijheid. Niet aan het **thuisfront** bij de whiskey — waar juist sommige officieren zo vaak gezien worden, oorzaak van het gebrek aan goede verstandhouding tussen schutter en meerdere, waar de Heer De Jongh op wees — maar aan het **arbeidsfront**.

Het onttrekken van landskinderen aan het arbeidsfront ontwricht het leven hier. Vóór de oorlog was het al moeilijk voldoende inheemse arbeidskrachten te vinden voor de onevenredig grote industrieën hier. Dit wordt nu erger en de jongelui, die jaren en jaren niet gewerkt hebben, zullen na de demobilisatie zeker niet weer terstond geschikt zijn hun plaats in de burgermaatschappij te hernemen. Het voorstel om de landsverdediging hier door Nederlandse mannen van elders te doen behartigen en de eigen landskinderen aan het werk te laten, lijkt ons een goed idee, dat zeker nog nader uitgewerkt zal moeten worden, maar dat in principe juist is. Al was het slechts om de...... opvoedende kracht, die er van kon uitgaan op de Nederlanders, die eens een tijdje in een overzees staatsdeel konden zijn — hetgeen hun anders niet wordt toegestaan dan tegen betaling van 380 gld. en verdere garanties! — en die dan konden leren omgaan met hun rijksgenoten van andere huidskleur, hetgeen zeker nog het nodige te wensen overlaat.

Want om nogmaals terug te komen op de verhouding tussen schutter en meerdere, waarover de Heren De Jongh en Sprockel spraken, wij vragen ons af, of de moeilijkheden bij onze schutterij niet voor een deel gevolg zijn van de hautaine houding, die sommige Nederlandse officieren aannemen tegenover kleurlingen.

Bovendien draagt het feit, dat sommige officieren op Suffisant wonen, daar drinkgelagen aanrichten met alle gevolgen van dien, niet bij tot het respect dat in een goed gedisciplineerd leger de soldaat tegenover zijn officieren verschuldigd is. Wij gunnen dezen officieren hun genoegens — officieren hebben blijkens wat men op Curaçao ziet veel genoegens nodig om de moed erin te houden —, maar het zou zeker beter zijn, wanneer dit niet voor het front der manschappen geschiedde.

Dit, het troosteloze van geen einde aan de wapendienst te zien, het zakcentje, de houding en het gedrag van sommige officieren, lijkt ons wel een van de oorzaken der moeilijkheden.

Onpractische oplossing gezien de toestanden in Curaçao.

Het plan om afgezwaaide schutters 1 of 2 maal per jaar nog weer eens op te roepen, doet slechts zien, dat de Heer Vromans een bedrijf vertegenwoordigt, waar dit geen noemenswaardige last veroorzaakt, omdat er voldoende personeel is.

Wettelijke regelingen betreffende betaalde jaarlijkse vacanties van het personeel in alle bedrijven — van winkeljuffrouw en loopjongen tot de hoogste rang — bestaan hier nog niet. De kleine omvang en omzet van vele bedrijfjes profiteert hiervan door juist zoveel personeel aan te nemen als voor de goede gang van zaken nodig is. Surplus aan personeel bestaat in vele bedrijven niet. Gaat men nu afgezwaaide schutters, die ergens in dienstbetrekking worden genomen, van tijd tot tijd oproepen, dan is een ramp te voorzien. Men zal zeggen, dat als de ene schutter voor zijn herhaling moet opkomen, de andere toch weer vrij komt, doch dit is niet de juiste gang van zaken, want ten eerste is deze remplaçant niet ingewerkt en ten tweede is het voor hem tijdverlies om een remplaçantbetrekking te aanvaarden.

Er is al een tekort aan personeel in vele bedrijven van Curaçao. Ziekte, ook van één dag en van één man, brengt leiders van kleine bedrijven hier tot wanhoop, omdat deze bedrijven op Curaçao alle met hangen en wurgen worden gedreven — al genoeg belemmerd door slaperige burgerwachters, die eén nacht hebben moeten waken of wrevelig zijn om de theorie van het Johnson-geweer. Dit alles gaat goed voor een instelling, die met haar macht en geld geen moeilijkheden heeft of voor een gouvernement, waar het kantoorleven heenglijdt met de „genoeglijkheid van het leven des gerusten landmans", maar niet voor al die bakkerijen, wasserijen, schilders, drukkerijen en wat er meer bestaat aan kleine bedrijven, die gedwongen **zijn op tijd** te werken.

Het is mogelijk, dat er van de schutterij — wij begrijpen niet wat de Heer Winkel tegen deze eervolle traditierijke benaming heeft, die op Curaçao roemrijk geworden is door verschillende wapenfeiten, o.a. de slag bij de Caribietenberg op 18 Mei 1805 onder Louis Brion, Kapitein der Schutterij van Curaçao — opvoedende krachten uitgaan. In het huidige stadium is dit, blijkens wat lieden, die in het allernauwste contact met de schutters staan, ons verzekerden, zeker niet meer het geval: de schutters zien geen uitkomst meer en een algehele reorganisatie lijkt tot oordelen bevoegden mensen de enige oplossing. Het feit, dat er van Suffisant wel klachten en van Habaai geen of weinig klachten komen, is vooral door den Statenvoorzitter naar voren gebracht en is in overeenstemming met de feiten. De oorzaken hebben wij hierboven reeds genoemd. Wij zouden de laatsten zijn die te kunnen of te willen beoordelen; maar wij geloven, dat de Heer Winkel het juist had, toen hij de leiding in het algemeen prees, doch reorganisatie eiste over de gehele linie. Alle tekenen wijzen op de noodzaak hiervan. Slechts blinden zien er niet.

Koersverandering bij de olie?

De Heer Vromans heeft een buitengewoon goed werk gedaan door in het midden onzer volksvertegenwoordiging te vragen, of het maximum van ons kunnen niet reeds bereikt is. Het gezichtspunt van den Heer Vromans was echter een verrassing. Want nu uit Madeira, Portugal en andere streken niet meer die aanvoer van arbeidskrachten komt, die nodig is voor het oliebedrijf, dat hij in de Staten vertegenwoordigt, nú springt de Heer Vromans, dus de olie, opeens voor het landskind in de bres. Is dit een bewuste stap in de goede richting? Of is het politiek, omdat geen buitenlandse krachten meer te krijgen zijn?

De olie heeft de belangen van het landskind tot nu toe steeds slechts in zoverre behartigd, als het strookte met haar **eigenbelang**. Vakonderwijs in alle richtingen en in het belang van den leerling, vindt men **elders**, men denke aan de R.K. Ambachtsschool te Willemstad. „Employees" werden gecreëerd, doch naar huidskleur geplitst in klassen.

Wij willen hopen, dat de richting, welke thans door den Heer Vromans is ingeslagen, verder worde bewandeld. De deugd uit de nood geboren moge steeds verder worden beoefend.

Eman van „getergd' 'Aruba of Dr. Arends?

De Heer Eman is een ambitieus vechter voor zijn „getergde volk". Op zichzelf is dit te prijzen, al wil het ons voorkomen, dat zijn redevoeringen te weinig voorbereid zijn, zodat ze steeds moeilijk te volgen zijn, vaak geheel onbegrijpelijk. Velen zullen het daarom met Dr. Arends eens geweest zijn, „dat wij onze tijd beter kunnen gebruiken".

Niet dat wij de goede bedoelingen van den Heer Eman in twijfel trekken — al lijkt ons zijn laatste argument al heel zwak, nl. dat Dr. Arends geen contact mét het Arubaanse volk zou hebben: wie heeft dit meer, dieper en inniger dan een arts? — of hem het recht betwisten voor zijn standpunt te strijden. Maar zulk een onvoorbereide, volkomen onsamenhangende rede lijkt ons juist het tegendeel van in het belang van het Arubaanse volk te staan. Het volk van Aruba, inderdaad in vele opzichten achter gesteld bij Curaçao, heeft in zijn Dr. Arends waardiger en beter pleitbezorger.

* * *

Van de overige ontwerpen-landsverordening, die behandeld werden, is niets te zeggen. Besprekingen lokten zij niet uit en de hamer van den voorzitter ratelde totdat artikelsgewijze en geheel alle stukken waren aangenomen. Slechts zij nog opgemerkt, dat hierdoor de maximum-snelheid van 60 op 50 km. per uur zal worden gebracht, dat Curaçaosen ambtenaren zal worden toegestaan hun verloven in den vreemde door te brengen, dat de veercenten over de St. Anna-baai (over „ruw omspringen" met geld gesproken: het Gouvernement heeft hier ± 7000 gld. per jaar op toe moeten leggen) binnenkort zullen vervallen.

Het is een vergadering, die op hoog peil stond en waarin vele zeer belangrijke aangelegenheden zijn besproken. Hoe het komt, dat de Gouvernementspersdienst bij zulke gewichtige zaken niet vertegenwoordigd is, gaat ons niet aan, maar is bevreemdend. Tegelijkertijd — ook Donderdagavond — werd blijkens de Surinaamse kranten ook in Paramaribo een vergadering van de Surinaamse Staten gehouden. Ook een zeker even groot gewicht heeft — tenis stellen van Statenlid Wim Bos Verschuur. Daar hetgeen daar besproken is van **landsbelang** is en voor hier zeker van even groot gewicht heeft — afgezien nog van de enorme belangstelling, die men hier voor het geval heeft — willen wij er slechts op wijzen, dat de Surinaamse Gouvernementspersdienst van deze vergadering der Surinaamse Staten al evenmin een kort verslag naar hier gezeind heeft als de Curaçaose Gouvernementspersdienst van deze belangrijke vergadering der Curaçaose Staten naar Suriname.

Het eerst vanmorgen aangekomen berichtje, waarin niet alleen niets van wat besproken is, maar niet eens de namen van de afgetreden Statenleden zijn vermeld, kan men bezwaarlijk berichtgeving noemen.